

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 81. sjednice održane 17. septembra i 10. oktobra 2025. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

o razmatranju IZVJEŠTAJA O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA STRATEGIJE REGIONALNOG RAZVOJA CRNE GORE 2023. - 2027, ZA 2024. GODINU

U uvodnom obrazloženju predstavnika predlagača, ministra regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama Ernada Suljevića, Odbor je upoznat sa tim da za 2024. godinu Akcioni plan nije usvojen, tako da Izvještaj daje pregled realizovanih projekata u svrhu sprovođenja Strategije, bez podataka o poređenju realizacije u odnosu na Plan (stepenu realizacije), i da je Izvještaj pripremljen uz podršku Radne grupe koju čine predstavnici organa i organizacija uključenih u planiranje i sprovođenje politike regionalnog razvoja, a proces pribavljanja podataka trajao je u periodu od januara do aprila tekuće godine. Za sprovođenje Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2023.-2027, u 2024. godini planirana je realizacija 67 aktivnosti kroz 10 operativnih ciljeva, u funkciji ostvarenja strateških ciljeva regionalnog razvoja a u okviru pomenutih aktivnosti realizovano je 230 podaktivnost tj. projekata.

Odbor je, upoznat da je za sprovođenje aktivnosti u svrhu realizacije Strategije regionalnog razvoja Crne Gore u 2024. godini uloženo 593.299.343 eura, po strateškim ciljevima skoro kompletan iznos, tačnije 96,6% ulaganja odnosi se na aktivnosti strateškog cilja 3: za realizaciju aktivnosti u okviru strateškog cilja 1 – jačanje funkcionalnosti jedinica lokalne samouprave (JLS) kroz sistemsko upravljanje regionalnim razvojem nijesu bila predviđena posebna sredstva već su sve aktivnosti planirane kao dio redovnih zadataka nadležnih resora; za aktivnosti u okviru strateškog cilja 2 – ostvarenje održivog ekonomskog razvoja regiona kroz jačanje ljudskih potencijala i podsticanje zapošljavanja radi poboljšanja kvaliteta života uloženo je 20,1 milion eura; za realizaciju strateškog cilja 3 – povećanje konkurentnosti regiona zasnovano na unaprjeđenju infrastrukture, poboljšanju poslovnog ambijenta i razvoj prioriternih sektora i sektora sa potencijalom rasta iznosila su 573,1 milion eura.

Na Odboru je, prema dostupnim podacima iz Izvještaja, konstatovano da je najveći iznos sredstava utrošen za realizaciju aktivnosti u Središnjem regionu 225,9 miliona eura, zatim u Sjevernom regionu oko 154,9 miliona eura, dok je u Primorskom regionu uloženo 72,6 miliona eura, dok značajan dio uložених sredstava – 139,8 miliona eura, predstavlja uložena sredstva koja nije bilo moguće rasporediti po regionima. Takođe je navedeno da su aktivnosti u najvećoj mjeri finansirane sredstvima javnog sektora (IRF, javne institucije, uključujući privredna društva u većinskom državnom vlasništvu) 281,8 milion eura, od čega su kreditna sredstva IRF-a 186,1 milion eura i Nacionalnog budžeta u iznosu 199,4 miliona eura, privatni sektor je doprinio ulaganjem od 79 miliona eura, jedinice lokalne samouprave 26,8 miliona eura, dok su u manjim iznosima realizovana i sredstva iz IPA fondova 4,4 miliona eura i donatora 1,85 miliona eura.

Odbor je ocijenio da je realizacijom aktivnosti za sprovođenje Strategije regionalnog razvoja 2023.-2027, u 2024. godini napravljen iskorak ka postizanju ravnomjernijeg regionalnog razvoja, i da

su ove aktivnosti doprinijele povećanju kvaliteta života svih građanja, poboljšanju zapošljivosti i rasta dohotka, čime se smanjuje rizik od siromaštva i sprečavaju migracije. Prema podacima iz Izvještaja, a shodno podacima iz Ankete o radnoj snazi iz 2024. godine, anketna stopa nezaposlenosti iznosila je 25,7% u Sjevernom regionu, 8,4% u Središnjem regionu i 2% u Primorskom regionu, a takođe u istom periodu stope zaposlenosti su bile 43,5% u Sjevernom regionu, 62,3% u Središnjem regionu i 60% u Primorskom regionu.

Na Odboru je ukazano i na to da je podrška preduzećima za unapređenje konkurentnosti obezbijedena kroz kreditna sredstva IRF-a za 414 korisnika u iznosu od 186,1 milion eura, kao i kroz različite podrške državnog budžeta, i da su u cilju unapređenja saobraćajne infrastrukture realizovane investicije na poboljšanju putne infrastrukture u vrijednosti od 107,9 miliona eura, od čega je 62 miliona eura uloženo u Sjeverni region, 36,7 miliona eura u Središnji region i 8,8 miliona eura u Primorski region, dok je 2,3 miliona eura uloženo u željezničku infrastrukturu.

Odbor je upoznat i sa tim koji su glavni izazovi za ostvarivanje ciljeva Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2023.-2027. i to: neujednačeni fiskalni kapaciteti i način finansiranja JLS, zatim nedovoljno razvijeni administrativni kapaciteti JLS, nedostaci u koordinaciji politike regionalnog razvoja, ograničenost statističkih podataka na nivou regiona i JLS za praćenje ostvarenosti ciljeva, visoka nezaposlenost i stopa rizika od siromaštva, negativna demografska kretanja, nerazvijena infrastruktura, nedovoljna konkurentnost privrede i visok stepen neformalne ekonomije.

Nakon izjašnjavanja, Odbor je, sa devet glasova „za“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji sljedeći

ZAKLJUČAK

Prihvata se Izvještaj o realizaciji Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2023.-2027, za 2024. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Mirsad Nurković.

PREDSJEDNIK ODBORA
Boris Mugoša

